

۲۰۱۲/۰۷/۳۱

د مدني ټولني د همغږۍ مرکز

د بشر د حقونو د خپلواک کمېسيون د نوي غړو په ټاکلو کې ځنډ

او

د بنځو په وړاندې د تاوتریخوالي د زیاتیدو په اړه
د مدني ټولني د همغږۍ مرکز اعلامیه

۱۳۹۱ المریزکال د زمري ۹ نېټه

کابل

داصلو له مخې دبشر دحقونو د خپلواک کمیسیون دغړیو دخدمت موده پوره شوي ده او دافغانستان د اسلامي جمهوریت جمهور رییس هم څو میاشتي مخکې د همدې موضوع په اړوند د مدني ټولني سره په یوه گډه ناسته کې ژمنه وکړه ، چې ددی کمیسیون ټول غړي به لري کوي او په ځای به یې نوي وړ کسان ټاکي . په همدې ناسته کې جمهور رییس د مدني ټولني څخه وغوښتل چې دنوموړي کمیسیون د نویو غړیو د ټاکلو لپاره د وړ کسانو لست هغوي ته واستوي چې دا کار هم د مدني ټولني له خوا تر سره شو . خو له بده مرغه په دې اړوند د هېواد د جمهور رییس لخوا تر اوسه هیڅ اقدام نه دی شوی.

د مدني ټولني دهمغږۍ مرکز چې له (۲۰۰) څخه د زیاتو بنسټونو استازیتوب کوي د افغانستان د اسلامي جمهوریت له جلالتمآب جمهور رییس څخه په ټینګه غوښتنه کوي چې ددی کمیسیون دنویو غړیو په غوراوي او ټاکلو کې دې د هېواد د ملي گټو په رڼا کې ژر تر ژره مسوولانه اقدام وکړي او دغه کمیسیون دې له سره نوی کړي، داسې شخصیتونه دې په کې وگماري چې پر بې پرېوالي یې شک نه وي ، له هر ډول تعصیونو او تمایلاتونه پاک او د هېواد ملي یووالي او گټو ته ژمن ، دبشر حقونو ته ریښتني وفادار، دسولې پلوي ، دجگړې او تاوتریخوالي مخالف وي.

د ۲۰۱۴ نه تر ۲۰۲۴ کال پورې د نړیوالو مرستو هغه ژمني چې د افغانستان له دولت سره د توکیو په کنفرانس کې ترسره شوي هغه ټولې مرستې د افغانستان د حکومت لخوا د شوو ژمنو په سرته رسولو پورې مشروطې دي لکه بڼه حکومتداري، د اداري فساد په وړاندې د کوټلیو گامونوپورته کول او داسې نور. نو له همدې کبله د مدني ټولني د همغږۍ مرکز د افغانستان د جمهور رییس لخوا د اداري فساد او بڼي حکومت دارۍ په اړوند د اعلان شویو تصمیمونو ملاتړ کوي او له هغه څخه په دې اړه د عملي گامونو د پورته کولو غوښتونکي یو نه داچې دغه اصلاحات لکه د پخوا په څېر یواځې د کاغذ پر مخ پاتې شي .

لکه څنګه چې د توکیو په کانفرانس کې پرېکړه شوې چې د مرستو د بهیر څارنه به دافغانستان مدني ټولنه ترسره کوي، نو له همدې امله د مدني ټولني د همغږۍ مرکز د یوه لوی مدني بنسټ په توګه د افغانستان له خلکو سره دا ژمنه کوي چې دغه مرکز به د دواړه لوریو لخوا د شوي ژمنو څارونکي وي او پر دواړو اړخونو به د مدني اصلو سره سم د ژمنو د پلي کولو لپاره لازم فشارونه راوړي.

په توکیو کنفرانس کې د نړیوالې ټولني او افغان مدني ټولني د غړیو یو بل ټینګار د افغان بنځو پر حقونو وو په دغه اړوند د مدني ټولني د همغږۍ مرکز لاندې مشخص وړاندېزونه لري

الف: د افغانستان اوسني نظام د بنځو حقونو ته د ژمنتیا له کبله مشروعیت تر لاسه کړی نو اړینه ده چې له شوو ژمنو څخه د هېواد د ډېرو لرو سیمو بنځي او نجوني هم برخه مني شي د بنځو دتعلیم ،پرمختګ او خپل حق ته د رسیدلو لپاره اړتیا ده چې دهغوي لپاره ځانګړي پروگرامونه جوړ او پلي شي او ددې کار لپاره بیا اړتیا لیدل کېږي چې د دولت په کلني بودیجه کې د بنځو لپاره ځانګړي برخه بېله او هغه په لاندې پروگرامونو ولګول شي.

دپاڼو شمېره: له 1 تر 2

۱: په کومو سیمو کې چې د بنځینه بنوونکو د نشتوالي له کبله دانجونو بنوونځي تړلي او یا بیخي نشته باید له نورو سیمو څخه بنځینه بنوونکي د امتیاز په منلو ور ولېږدولي شي.

۲: د اقتصادي استقلالیت د تر لاسه کولو لپاره باید افغان بنځو ته د کرنې، مالدارۍ، سوداګرۍ، کوچنی لاسي او ماشيني صنعت، مسلکي کارپګرۍ او نورو برخوکي د روزني پروګرامونه جوړ شي او دا کار باید دولت او نړیواله ټولنه د هېواد له کلو او باندو څخه پیل کړي.

۳: د بنځو د علمي کچې د لوړ والي لپاره اړتیا لیدل کیږي چې هغوی ته د ماسټرۍ، دکتورا او نورو لوړو زدکړو لپاره ځانګړي پروګرامونه په پام کې ونیول شي. د کار په ساحه کې د ښه پرمخ تګ لپاره ورته د اداري او منجمنت د مهارتونو روزنه ورکول شي.

۴: د افغانستان په عدلي او قضایي سیستم کې د بنځو حق ته د درناوي د کچې د لوړولو لپاره اړتیا ده چې پولیس، مستنطقین، څارنولان، قاضیان او نورو ټولو هغه کسان چې په دغه سیستم کې کار کوي بنځو ته په درناوي مکلف شي او ورته روزنه ورکول شي چې د بنځو پر وړاندې د تاوتریخوالي او بد چلند د قضیو پر وړاندې ډېر حساسه اوسي او ورته لمړیتوب ورکړي.

۵: د روغتیا وزارت باید خپلو کارکونکو ته داسې روزنه ورکړي چې که کله کومه ښځه او یا جلي دوی ته د درملني لپاره راځي او دهغي پر ځان دو هلو ټکولو او یا تېري نښې نښانې لیدل کیږي بی توپیره پاتې نشي او ډېر ژر په دي اړه پولیسو ته خبر ورکړي.

۶: د افغانستان په لرو پرتو سیمو کې باید بنځي او ماشومان له ستندردو روغتيايي خدمتونو څخه برخه من شي ددی لپاره اړتیا ده چې متخصص ډاکتران او مجرب نرسان یوازي په ښارونو کې نه بلکه په دې مکلف شي چې لرو پرتو سیمو ته د خدمت لپاره ولاړ شي.

ب: د پورته پروګرامونو د جوړولو او پلي کولو لپاره اړتیا ده چې د مالي، پوهني، لوړو زدکړو، کار او ټولنیزو چارو، روغتیا، کورنیو چارو، اقتصاد، دکلیو د پراختیا، کرهني او مالدارۍ، عدلي، لوی څارنوالی او سوداګرۍ په وزارتونو کې د بنځو لپاره د پروګرامونو د جوړولو معینیتونه جوړ شي.

درنښت

دمدني ټولني دهمغږی مرکز

اجرائیه شورا